

Походєєва В. Є.

аспірант кафедри політичних теорій

Національний університет «Одеська юридична академія»

МЕДІА-СКАНДАЛИ У ФОРМУВАННІ АНТИКОРУПЦІЙНОГО ДИСКУРСУ В УКРАЇНІ

Актуальність теми зумовлена високою суспільною необхідністю проаналізувати суть поняття корупція, розглянути дане явище як таке, що постійно розвивається і змінюється разом із суспільством. Водночас сутність феномену корупції є сталою, змінюються лише форми корупційних проявів, що детермінують відповідні зміни у суспільстві.

Аналіз наукових розробок у зарубіжних та вітчизняних джерелах з даної проблематики свідчить, що питання генези дискурсу щодо запобігання корупції викликає інтерес науковців, політиків, управлінців. До основних наукових джерел дослідження медіа-скандалів у формуванні антикорупційного дискурсу слід віднести праці Безрутенко В. С., Барсукова, С. Ю., Михненко А. М., Почепцов Г. Г., Сюмар В. П., Чубенко А.Г., Яковлев Д.В.

Як суспільне явище – корупція поширилось із початком грошових взаємин. На думку М. Михненка «Розквіт корупції відбувся з моменту виділення функції управління в суспільній чи господарській діяльності[1]». Згодом, у процесі професіоналізації управлінської діяльності у службовців з'являються повноваження, що дозволяють маніпулювати різними ресурсами, у результаті чого вони здатний приймати рішення не в інтересах громадськості, а вже виходячи з своїх особистих, корисливих мотивів, отримувати ренту.

В останні десятиліття в Україні значна увага зосереджена на запобіганні корупції. Вітчизняні фахівці докладають багато зусиль, щоб усебічно дослідити механізми запобігання корупції, – зокрема- комунікативні механізми. Складність дослідження цього феномену полягає в тому, що корупція проникла у різноманітні сфери суспільного життя, у тому числі – в інформаційну та мас-медіа діяльність. На сьогодні багато наук, вітчизняні, та міжнародні правові акти містять чітке визначення сутності корупції.

Корупція це поширене деструктивне соціальне явище, яке полягає у задоволенні особами, що виконують публічні функції приватних інтересів на підставі, та завдяки цим функціям. «З точки зору етимології термін (англ. *corruption* – використання державної посади для отриман-

ня особистої вигоди. Таке визначення, в цілому, відображає різні незаконні вчинки і дії, в тому числі привласнення чужої власності (при якій кошти або майно, що належать державі, використовуються особами для отримання особистої вигоди. Це визначення також включає хабарництво як зі «сторони, що вимагає хабар», коли посадова особа бере хабар (іноді називається «пасивним» хабарництвом), так і зі «сторони, що дає хабар», коли фізична або юридична особа пропонує хабар (іноді називається «активним» хабарництвом)» [2].

Медіа є важливою складовою політичного життя, вони інформують та розвивають. Допмагають в формуванні певного уявлення щодо політичної культури, формують політичний дискурс.

Варто погодитись із тим, що, «медіа-скандал у публічній сфері виникає внаслідок порушення відповідності у стосунках між громадською думкою та діями політичних акторів. Інакше кажучи, медіа-скандал виникає внаслідок порушення представниками публічної політики соціальних норм та правил, що стає відомим суспільству завдяки мас-медіа. Сучасні медіа мають можливість викласти скандальні факти у вигляді захоплюючої історії та спричинити інтерес та жваве обговорення» [3].

Медіа-скандали в Україні часто пов'язані з корупційними діями політичних акторів, їх ще йменують «гейтами»- політичні чи економічні скандали, які дуже часто призводять до різних форм політичних дебатів, відставок, та можуть ослабити підтримку до політичних інститутів. Серед міжнародних медіа-скандалів, пов'язаних із антикорупційній дискурсив слід відзначити Біллі-гейт (1980 рік), Донни-гейт (1990 рік), Чайна-гейт (1996 рік), Бетис-гейт (2004 рік), Казах-гейт (2005), Ангола-гейт (2008 рік), Бонус-гейт (2008 рік), Бинго-гейт (2010 рік), Чоппер-гейт (2013 рік), Кеш-гейт (2014 рік), Раша-гейт (2016), Чхве-гейт (2016 рік), тобто корупційні медіа-скандали стали топовою темою в обговоренні світових новин. Щодо України, то слід відзначити: Справу П. Лазаренка (1999 рік), Касетний скандал (2000 рік), Кольчужний скандал (2003 рік), Скандал Укроборонпром (2019 рік), Україна- гейт (2019 рік) тощо.

Отже, розвиток дискурсу щодо запобігання корупції пройшов шлях від давніх протодискурсів до сучасних медіа скандалів. З кожним новим етапом, змінюється, як ставлення до корупції, так і її ідентифікація. Запобігання корупції на порядку денному посідає одну з ключових позицій у діяльності інститутів правової держави. Цей процес включає забезпечення відкритості та прозорості діяльності органів місцевого самоврядування та державної влади, впровадження системного підходу

та превентивних заходів щодо запобігання і виявлення корупції, та удосконалення механізму протидії корупції.

Пройшовши складний шлях від протодискурсу до медіа-скандалів поняття «корупція» перетворилось на багатовекторне явище, яке має як локальний так і глобальний вимір. Запобігання корупції — поступовий процес, проте основне й найголовніше в ньому — це підтримка громадської думки.

Список використаної літератури:

1. Михненко А. М. Запобігання та протидія корупції / А. М. Михненко. – Київ: Академія фінансового управління, 2013. – 625 с.
2. Чубенко А. Г. Термінологічний словник з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму, фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення та корупції / А. Г. Чубенко. – Київ: при сприянні ОБСЄ, 2018. – 813с.
3. Яковлев Д. В. Медіа-скандал як біфуркація політичного розвитку в умовах віртуалізації політики [Електронний ресурс] / Д. В. Яковлев // Вісник. – 2014.–Режим доступу до ресурсу: <http://dspace.onu.edu.ua:8080/handle/123456789/1502>.

Голова оргкомітету:

Аракелян Мінас Рамзесович – перший проректор, доктор юридичних наук, професор, Національний університет «Одеська юридична академія».

Заступники голови оргкомітету:

Ульянова Галина Олексіївна – проректор з навчальної роботи, доктор юридичних наук, професор, Національний університет «Одеська юридична академія»;

Туляков В'ячеслав Олексійович – проректор з міжнародних зв'язків, доктор юридичних наук, професор, Національний університету «Одеська юридична академія».

Паралелі та контрасти: мова, культура, комунікація : матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції (15 листопада 2019 р.) / за загальною редакцією Н. В. Петлюченко. – Одеса : Фенікс, 2019. – 157 с.

ISBN 978-966-928-463-1

Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції містять дослідження проблем порівняльно-історичного, типологічного, зіставного, міжкультурного та контактного мовознавства, юридичної лінгвістики, перекладу, теорії комунікації та інформаційних технологій у лінгвістиці.

Видання буде корисним для філологів, магістрів, аспірантів, докторантів, викладачів.

УДК 81